

Mevrouw Freya Van den Bossche
Vlaams minister van Energie, Wonen,
Steden en Sociale Economie
Martelaarsplein 7

1000 Brussel

contactpersoon
Katrijn Vanderweyden
kvanderweyden@serv.be

ons kenmerk
SERV_ADV_20140512_UitvoeringsbesluitenLDE_Maatwerk

Brussel
12 mei 2014

Advies besluit betreffende maatwerk bij collectieve inschakeling en besluit betreffende de lokale diensteneconomie

Mevrouw de minister,

Op 10 april 2014 ontving de SERV uw adviesvragen met betrekking tot het ontwerpbesluit tot uitvoering van het maatwerkdecreet bij collectieve inschakeling van 12 juli 2013 en het ontwerpbesluit tot uitvoering van het decreet betreffende de lokale diensteneconomie van 22 november 2013. In dit advies behandelt de SERV beide ontwerpbesluiten.

De SERV vindt het goed dat er werk wordt gemaakt van een algemene hertekening van het landschap van de sociale economie. In zijn adviezen over het maatwerkdecreet (18 februari 2013) en het decreet lokale diensteneconomie (29 april 2013) merkte de SERV wel op dat nog erg veel aspecten in de decreten niet geregeld of gespecificeerd werden en vroeg de SERV om voor alle uitvoeringsbesluiten om advies te worden gevraagd. De SERV vindt het goed en noodzakelijk dat u werk maakte van een verdere invulling van het decretale kader en **waardeert het om voor de voorliggende besluiten om advies te worden gevraagd**. Tegelijkertijd merkt de SERV op dat er ook vandaag nog steeds heel wat elementen geen concrete of duidelijke vertaling kregen en dat nog heel veel punten in een later stadium door de bevoegde minister(s) moeten worden ingevuld.

De SERV maakt in dit advies geen volledige en gedetailleerde doorlichting van alle bepalingen in de uitvoeringsbesluiten. De SERV heeft ervoor geopteerd om de minister voldoende snel van antwoord te dienen en **zich tot een aantal bemerkingen op de hoofdlijnen te beperken**. De SERV benadrukt hierbij dat de minister er niet mag van uitgaan dat de SERV geen bemerkingen heeft of kan hebben bij de bepalingen waarop de SERV in dit beknopte advies niet ingaat.

Vraag naar uitwerking individueel luik maatwerk blijft

In de SERV-adviezen over het maatwerkdecreet en het decreet betreffende de lokale diensteneconomie wijst de SERV er op dat het collectieve en het individuele luik maatwerk één sterk, transparant en sluitend geheel moeten vormen. Voor de SERV blijft het essentieel dat ook het **individuele luik** voor de inschakeling van een beperkt aantal doelgroepwerknemers op dezelfde werkvloer ook wordt ingevuld. Bij afwezigheid van het individuele luik kunnen doelgroepwerknemers die individueel worden ingeschakeld immers niet op dezelfde ondersteuning rekenen als bij collectieve inschakeling. Dat beperkt de kansen van deze doelgroep om rechtstreeks in te stromen in het reguliere circuit. Het verhoogt de druk op de sociale economie en vermindert het draagvlak bij reguliere ondernemingen. Er moet werk worden gemaakt van de volwaardige uitwerking van dit individuele luik.

De uitvoeringsbesluiten nemen niet alle onduidelijkheid omtrent de indicering en budgettaire weerslag weg

Wat betreft de **indicering van de doelgroepwerknemers** blijft er veel onduidelijkheid. Voor personen met een arbeidshandicap (PmAH) blijft de bestaande procedure indicatie PmAH behouden. Daarnaast is er een ICF-gebaseerde indiceringsmethodiek voor de groep van personen met een psychosociale problematiek en de uiterst kwetsbare werkzoekenden. Er is echter nog geen uitgewerkt instrument en er worden veel elementen doorgeschoven naar later. Zo moeten de ministers van Werk en Sociale Economie nog de lijst van indicaties bepalen die in het indiceringsinstrument zullen worden opgenomen. Ook zal de minister van sociale economie (na advies van de minister van financiën en begroting) de attesten en indicaties bepalen die recht geven op een bepaalde ondersteuningsgraad. Er hangt echter veel vast aan hoe de indicering in de praktijk zal worden gebruikt. Zo moet de begeleidingsnood voldoende aan bod komen en moeten personen met de hoogste ondersteuningsnood ook de hoogste ondersteuning verkrijgen. Ook moet er meer duidelijkheid komen over de wisselwerking tussen bestaande attesten en de ICF-indicering.

Er blijft ook veel onduidelijkheid wat betreft de **financiering en budgettaire weerslag** van de hervorming. De reële impact van de implementatie van het maatwerkdecreet op de concrete maatwerkbedrijven en – afdelingen blijft onduidelijk maar is tegelijk erg bepalend. In zijn advies over het maatwerkdecreet wees de SERV op de noodzaak van goede afspraken (Vlaams, federaal, sectoraal) aangezien het financiële plaatje deels federaal geregeld is (cf. de verschillende werkgeverscategorieën) en deels vervat zit in de zesde staatshervorming (cf. Gesco, Sine, Activa). De SERV wenst deze opmerking hier te herhalen. Wat betreft de financiering binnen het decreet lokale diensteneconomie herhaalt de SERV de opmerking dat het vreemd is dat het concept klaverbladfinanciering niet werd opgenomen. De SERV blijft zich de vraag stellen hoe de diverse financieringsstromen binnen de klaverbladfinanciering er concreet zullen uitzien.

Doorstroomregeling duurzaam invullen

De SERV wees al eerder op het belang van het inbouwen en verankeren van het **doorstroomperspectief** in de maatregelen van de sociale economie. Voor de SERV moet doorstroom, waar het kan vanuit het perspectief van de werknemer, gerealiseerd te worden. Een

goed uitgewerkt doorstroomluik is onontbeerlijk om iedereen effectief voldoende kansen op loopbaanontwikkeling te kunnen bieden en is noodzakelijk om de capaciteit binnen de sociale economie te vergroten. De SERV vindt het dan ook spijtig dat voor het doorstroomluik vandaag nog geen reguliere middelen zijn voorzien. Verder is het niet helemaal duidelijk wat met de doelgroepwerknemers gebeurt indien het doorstroomtraject niet lukt. Binnen het maatwerk zijn er geen heldere garanties over de mogelijke terugkeer naar de oorspronkelijke werkplek met dezelfde ondersteuningsmaatregelen. De SERV vraagt ook meer zekerheid inzake geschikte nazorg na een doorstroomtraject. In de lokale diensteneconomie moeten alle doelgroepwerknemers (tot 55/60 jaar) na een bepaalde periode doorstromen. De SERV merkte in zijn advies over het decreet lokale diensteneconomie reeds op dat het cruciaal is dat er voor iedereen een gepaste toeleiding naar werk of andere maatregelen kan worden gerealiseerd. Men mag doelgroepwerknemers bij doorstroom niet in de kou laten staan. Het uitvoeringsbesluit biedt hier nog onvoldoende zekerheid.

Specifieke elementen wat betreft maatwerk

De uitvoeringsbesluiten voor maatwerk komen ten dele tegemoet aan een aantal belangrijke bezorgdheden die de SERV eerder formuleerde, maar bieden op een aantal punten toch nog onvoldoende garanties.

Wat betreft de module begeleiding op de werkvloer binnen het pakket van werkondersteunende maatregelen stelde de SERV in zijn advies over het maatwerkdecreet de vraag of er voldoende garanties zullen zijn voor een adequate mate van aanwezigheid van **begeleiding op de werkvloer**. Voorliggende uitvoeringsbesluiten komen daar maar ten dele aan tegemoet. De bepalingen voor de lage, gemiddelde en hoge intensiteit van coaching door de werkvloerbegeleider, met een verschillende mate van bereikbaarheid en beschikbaarheid van de werkvloerbegeleider, zijn onvoldoende duidelijk. Het verzekeren van voldoende begeleiding in alle werkvormen binnen maatwerk moet in de toekomst verder worden opgevolgd.

Voor de SERV is het erg belangrijk dat de **doelgroep met de hoogste ondersteuningsnood** binnen het maatwerk aan de slag kan en de SERV uitte in zijn advies over het maatwerkdecreet zijn bezorgdheid met betrekking tot mogelijke verdringingseffecten. De bredere vork in de financiering zoals opgenomen in de uitvoeringsbesluiten komt ten dele tegemoet aan deze bezorgdheden. Evenwel moet dit in de toekomst via de aansturing in de adviescommissie een aandachtspunt blijven. De aanwezigheid, instroom en retentie van de doelgroep met de hoogste ondersteuningsnood moet zowel op het niveau van de individuele maatwerkbedrijven als op het geaggregeerde niveau goed worden gemonitord. Ook is transparantie naar de verschillende stakeholders in het bedrijf (waaronder de overlegorganen) essentieel.

In het besluit over maatwerk zijn enkele bepalingen inzake **arbeidszorg** opgenomen (art. 95). De SERV vraagt opnieuw om oog te hebben voor mogelijke verdringingseffecten, zowel bij instroom als retentie van doelgroepwerknemers. De SERV verwijst hiervoor naar het advies over arbeidszorg van de Commissie Diversiteit van 14 maart 2011. Het uitgangspunt moet zijn om blijvend te streven naar het hoogst bereikbare niveau van inschakeling. Er moet daarbij, waar mogelijk, worden ingezet op het faciliteren van trajecten van arbeidszorg naar betaald werk, binnen de sociale economie of in het normale economische circuit. De SERV onderstreept dat het belangrijk is dat er een kader wordt uitgewerkt waarbij de periode waarin iemand als arbeidszorgmedewerker binnen Maatwerk aan de slag is, een bepaalde duur niet mag overschrijden. De maximumduur moet zodanig worden ingevuld dat ruimte voor maatwerk en

trajecten op maat gegarandeerd zijn. Voor de groep voor wie doorstroom naar betaald werk, na evaluatie, niet haalbaar blijkt, moet steeds een adequate oplossing worden voorzien. Hierbij wijst de SERV er ook op dat in de verdere uitrol van het W²-decreet voor de nodige afstemming rond arbeidszorg zal moeten worden gezorgd.

De SERV vraagt blijvende aandacht voor een gepaste invulling van de **enclavewerking**. Er moet blijvende aandacht zijn, ook in de uitvoeringsbesluiten, voor het informeren van de overlegorganen in de bedrijven en het rekening houden met de sectorale afspraken aangaande de enclavewerking.

Tot slot wil de SERV opmerken dat er nog steeds vragen zijn ten aanzien van een **werkbaar kader voor de maatwerkafdelingen**. Zo ontbreekt voor de maatwerkafdelingen onder meer de mogelijkheid tot het inkopen van externe begeleiding voor de doelgroepwerknemers.

Hoogachtend,

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Jo Libeer
voorzitter